31989L0397

PADOMES DIREKTĪVA
(1989. gada 14. jūnijs)
par pārtikas produktu oficiālo kontroli

(89/397/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100.a pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ([1]),

sadarbībā ar Eiropas Parlamentu ([2]),

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([3]),

tā kā tirdzniecība ar pārtikas produktiem ir viens no svarīgākajiem kopējā tirgus aspektiem; tā kā visām dalībvalstīm jācenšas aizsargāt savu pilsoņu veselība un mantiskās intereses; tā kā veselības aizsardzībai jāpiešķir beznosacījuma prioritāte un tādēļ nepieciešams saskaņot oficiālo pārtikas produktu kontroli, kā arī uzlabot tās efektivitāti;

tā kā attiecībā uz šo kontroles veidu dažu valstu tiesību aktos tomēr pastāv tik lielas atšķirības, ka tās ierobežo brīvu preču apriti;

tā kā tādēļ minētos tiesību aktus vajag tuvināt;

tā kā vispirms vajag saskaņot vispārējos principus, kas nosaka šādas kontroles veikšanu;

tā kā vajadzības gadījumā papildu vispārējiem principiem var pieņemt īpašus noteikumus;

tā kā šīs direktīvas mērķis ir verificēt pārtikas produktu atbilstību tiesību aktiem pārtikas jomā; tā kā šajos tiesību aktos ietilpst veselības normas, noteikumi par produktu sastāvu un kvalitātes normas, kas domātas patērētāju mantisko interešu aizsardzībai, kā arī noteikumi par patērētājiem paredzēto informāciju un godprātīgiem tirdzniecības darījumiem;

tā kā vienlaikus ar pārtikas produktiem jākontrolē arī materiāli un priekšmeti, kuriem paredzēts nonākt saskarē ar šādiem produktiem;

tā kā, lai pabeigtu iekšējā tirgus izveidi, pārtikas produkti, ko paredzēts transportēt pāri Kopienas iekšējām robežām, jāpārbauda ar tikpat lielu rūpību kā tie pārtikas produkti, kurus paredzēts pārdot tajā dalībvalstī, kurā tie ražoti;

tā kā pārbaude tādēļ principā ir jāpamato ar normām, kas ir spēkā dalībvalstī, kurā ražots produkts; tā kā šāds princips tomēr nav jāpiemēro, ja ar pārbaudes iestādes atzītiem un piemērotiem līdzekļiem, tostarp, iesniedzot tirdzniecības dokumentus, pierāda, ka attiecīgo produktu paredzēts sūtīt uz citu dalībvalsti un ka tas atbilst minētajā dalībvalstī spēkā esošajām normām;

tā kā pārbaudes jāveic regulāri, lai nodrošinātu efektīvu darbu; tā kā nevajag ierobežot pārbaužu priekšmetu, ražošanas posmu vai brīdi, kad tās būtu ērti veikt, un tā kā to veidam jābūt vispiemērotākajam, lai nodrošinātu efektivitāti;

tā kā, lai nodrošinātu neizvairīšanos no pārbaudes procedūrām, vajag noteikt, ka dalībvalstis nedrīkst izslēgt kādu produktu no attiecīgas pārbaudes tāpēc, ka to paredzēts eksportēt ārpus Kopienas;

tā kā inspektoriem jāpiešķir pienācīgas pilnvaras;

tā kā, no vienas puses, uzņēmumiem nevajag piešķirt tiesības iebilst pret pārbaudēm, bet, no otras puses, tomēr jāievēro to likumīgās tiesības, jo īpaši tiesības uz ražošanas noslēpumu un pārsūdzības tiesības;

tā kā iestādes, kas atbildīgas par pārtikas produktu kontroli, katrā dalībvalstī var būt atšķirīgas; tā kā šī iemesla dēļ katrā dalībvalstī ir vēlams publicēt šajā jomā kompetento iestāžu sarakstu, norādot teritorijas, par kurām tās ir atbildīgas, kā arī atzīto laboratoriju sarakstu, kas drīkst veikt šādai kontrolei nepieciešamās analīzes;

tā kā oficiālajai kontrolei jāsniedz efektīvs ieguldījums, novēršot tiesību aktu pārtikas produktu jomā pārkāpumus; tā kā tālab jāsastāda programmas, ņemot vērā piemērotus kritērijus;

tā kā, neraugoties uz to, ka dalībvalstīm vissvarīgāk ir izveidot savas pārbaudes programmas, nepieciešams sagatavot arī koordinētās programmas Kopienas līmenī, lai sekmētu iekšējā tirgus izveidi un darbību;

([1]) OV C 20, 27.1.1987., 6. lpp., OV C 88, 5.4.1987., 14. lpp., un OV C 131, 27.5.1989., 6. lpp.
([2]) OV C 345, 21.12.1987., 80. lpp., un OV C 120, 16.5.1989.
([3]) OV C 347, 22.22.1987., 1. lpp.

tā kā, vienlaikus īstenojot atsevišķo valstu programmas un koordinētās programmas, veidosiespieredze, kuras šobrīd vēl lielā mērā trūkst; tā kā, ņemot vērā šādu pieredzi var rasties vajadzība pārskatīt šo direktīvu, lai uzlabotu tās ieviestos pasākumus;

tā kā dalībvalstīm zināmā mērā vajadzētu piešķirt brīvu izvēli attiecībā uz praktiskajiem līdzekļiem, kā veikt pārbaudes, lai neapdraudētu sistēmas, kas sevi jau pierādījušas un ir izrādījušās vislabāk piemērotas katras dalībvalsts konkrētajai situācijai,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Šī direktīva nosaka vispārējus principus, kā veikt pārtikas produktu oficiālo kontroli.

2. Šajā direktīvā "pārtikas produktu oficiālā kontrole" – turpmāk saukta "kontrole" – nozīmē pārbaudi, ko veic kompetentās iestādes, lai noteiktu, vai:

— pārtikas produkti,

— pārtikas piedevas, vitamīni, minerālsāļi, mikroelementi un citas piedevas, kuras paredzēts pārdot šādā statusā,

— materiāli un priekšmeti, kuriem paredzēts nonākt saskarē ar pārtikas produktiem,

atbilst normām, kuru mērķis ir novērst risku veselības aizsardzībai, garantējot taisnīgus tirdzniecības darījumus vai aizsargājot patērētāju intereses, tostarp normām par patērētājiem sniedzamo informāciju.

3. Šo direktīvu piemēro, neskarot noteikumus, kas pieņemti speciālu Kopienas noteikumu sakarā.

4. Šī direktīva neattiecas uz metroloģisko kontroli.

2. pants

1. Dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kontrole tiek veikta saskaņā ar šo direktīvu.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai produkti, kurus paredzēts sūtīt uz citu dalībvalsti, tiktu pārbaudīti tikpat rūpīgi kā tie produkti, kurus paredzēts pārdot pašu valsts teritorijā.

3. pants

Dalībvalstis neatceļ kādam produktam veicamo kontroli, pamatojoties uz iemeslu, ka to paredzēts eksportēt ārpus Kopienas.

4. pants

1. Pārbaudes tiek veiktas:

a) regulāri;

b) pastāvot aizdomām par neatbilstību.

2. Pārbaudes tiek veiktas, izmantojot līdzekļus, kas samērojami ar nosakāmo galarezultātu.

3. Pārbaudei jāattiecas uz visiem ražošanas, izgatavošanas, importa uz Kopienu, apstrādes, glabāšanas, transportēšanas, sadales un tirdzniecības posmiem.

4. Vispārējs noteikums ir pārbaužu veikšana, iepriekš nebrīdinot.

5. Vispārējs noteikums ir, ka pārbaudēm katrā konkrētajā gadījumā no 3. punktā sniegtā uzskaitījuma izvēlas to posmu vai posmus, kas ir vislietderīgākais(ie) pārbaudes veikšanai.

5. pants

Kontrole sastāv no vienas vai vairākām secīgām darbībām atbilstīgi 6. līdz 9. panta noteikumiem un, ņemot vērā veicamo pārbaudi:

1) pārbaude;

2) paraugu ņemšana un analizēšana;

3) personāla higiēnas pārbaude;

4) rakstisko un dokumentālo materiālu pārbaude;

5) jebkuru uzņēmumā pieņemto verifikācijas sistēmu un iegūto rezultātu pārbaude.

6. pants

1. Pārbaude attiecas uz:

a) atrašanās vietas, telpu, biroju, rūpnīcas apkārtnes, transportlīdzekļu, iekārtu un aprīkojuma stāvokli un izmantošanu, veicot to dažādos 4. panta 3. punktā minētajos posmos;

b) izejmateriāliem, sastāvdaļām, tehnoloģiskajiem palīglīdzekļiem un citiem izstrādājumiem, kas tiek izmantoti pārtikas produktu sagatavošanā un ražošanā;

c) pusfabrikātiem;

d) gatavo produkciju;

e) materiāliem un priekšmetiem, kuriem paredzēts nonākt saskarē ar pārtikas produktiem;

f) tīrīšanas un apkopes līdzekļiem un procesiem, kā arī pesticīdiem;

g) pārtikas produktu ražošanas vai pārstrādes procesiem;

h) pārtikas produktu marķējumu un noformējumu;

i) konservēšanas metodēm.

2. Darbības, kas uzskaitītas 1. punktā, vajadzības gadījumā drīkst papildināt ar:

— pārrunām ar pārbaudāmā uzņēmuma vadītāju un tajā strādājošajām personām,

— lielumu nolasījumiem no uzņēmumā uzstādītajiem mērinstrumentiem,

— uzņēmumā uzstādīto instrumentu mērījumu pārbaudi, ko veic kompetentā iestāde, izmantojot savus instrumentus.

7. pants

1. Analīzēm var paņemt 6. panta 1. punkta b) līdz f) apakšpunktā minēto produktu paraugus.

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu iespēju iegūt citu atzinumu par pārbaudāmajiem objektiem.

2. Analīzes veic oficiālas laboratorijas.

Dalībvalstis var pilnvarot arī citas laboratorijas veikt šādas analīzes.

8. pants

Personām, kuras darba gaitā nokļūst tiešā vai netiešā saskarē ar materiāliem un produktiem, kas minēti 6. panta 1. punkta b) līdz f) apakšpunktā, ir pakļautas 5. panta 3. punktā minētajai higiēnas kontrolei.

Šīs kontroles mērķis ir pārbaudīt, vai tiek ievēroti veselības standarti attiecībā uz personīgo tīrību un apģērbu. To veic neatkarīgi no medicīniskajām pārbaudēm.

9. pants

1. Inspektori var ņemt vērā rakstiskos un dokumentāros materiālus, kas atrodas fizisko un juridisko personu rīcībā dažādos ražošanas posmos, kas uzskaitīti 4. panta 3. punktā.

2. Inspektori drīkst arī nokopēt rakstiskos un dokumentāros materiālus, kas tiem iesniegti pārbaudes gaitā, vai arī sagatavot to izrakstus.

10. pants

Ja inspektori atrod pārkāpumu vai viņiem rodas aizdomas par tāda esamību, viņi veic nepieciešamos pasākumus.

11. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, lai inspektoriem būtu tiesības veikt no 6. līdz 10. punktam paredzētās darbības.

2. Dalībvalstis nosaka, ka attiecīgajām fiziskajām un juridiskajām personām jāpakļaujas ikvienai pārbaudei, kas tiek veikta saskaņā ar šo direktīvu, un jāpalīdz inspektoriem, izpildot savus pienākumus.

12. pants

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai attiecīgajām fiziskajām un juridiskajām personām nodrošinātu pārsūdzības tiesības pret kompetento iestāžu pieņemtajiem pasākumiem, kas saistīti ar pārbaudi.

2. Tās nosaka, ka inspektoriem jāsaglabā dienesta noslēpums.

13. pants

Lai nodrošinātu šīs direktīvas vienādu piemērošanu visās dalībvalstīs, Komisija gada laikā kopš tās pieņemšanas sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par:

a) dalībvalstīs pastāvošo standartu attiecībā uz pārtikas inspektoru mācībām;

b) iespēju pieņemt Kopienas noteikumus par inspektoru pamatapmācības un turpmākas apmācības saturu;

c) iespēju noteikt Kopienas kvalitātes standartus visām laboratorijām, kas iesaistītas pārbaudēs un paraugu ņemšanā saskaņā ar šo direktīvu;

d) iespēju izveidot Kopienas pārbaudes dienestu, tostarp informācijas apmaiņas iespējām starp visām institūcijām un personām, kas iesaistītas pārbaudēs.

14. pants

1. Dalībvalstu kompetentā iestāde vai iestādes sastāda iepriekšējas programmas, kur noteikts pārbaužu raksturs un biežums, kuras atbilstīgi 4. panta 1. punkta a) apakšpunktam veicamas regulāri noteiktā laikposmā.

2. Katra gada 1. maijā dalībvalstis nosūta Komisijai visu nepieciešamo informāciju par 1. punktā minēto programmu izpildi iepriekšējā gadā, norādot:

— kritērijus, kas tiek izmantoti, sastādot šīs programmas,

— veicamo pārbaužu skaitu un veidu,

— pārkāpumu skaitu un veidu.

3. Katra gada 16. oktobrī, sākot no 1991. gada, Komisija, konsultējusies ar dalībvalstīm saskaņā ar Pastāvīgās pārtikas produktu komitejas kārtību, sniedz tām ieteikumu par pārbaužu koordinēto programmu nākamajam gadam. Šo ieteikumu vēlāk pēc vajadzības var pielāgot koordinētās programmas īstenošanas gaitā.

Koordinētajā programmā jo sevišķi jānosaka prioritārās secības kritēriji, kas tiks izmantoti tās īstenošanas gaitā.

Informācijai, kas noteikta 2. punktā, jāietver atsevišķa sadaļa par koordinētās programmas īstenošanu.

4. Četrus gadus pēc šīs direktīvas publicēšanas Komisija sniedz Padomei ziņojumu par šā panta piemērošanu, vajadzības gadījumā to papildinot ar attiecīgiem priekšlikumiem.

15. pants

Katra dalībvalsts paziņo Komisijai:

— kompetentās iestādes vai iestāžu nosaukumu, to teritoriālo piekritību un funkciju apmēru,

— to oficiālo laboratoriju vai kompetento iestāžu pilnvaroto laboratoriju nosaukumus, kuras atbildīgas par analīžu veikšanu saistībā ar kontroli.

Šos sarakstus publicē *Eiropas Kopienu Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

16. pants

Dalībvalstis ne vēlāk kā 12 mēnešus no šīs direktīvas publicēšanas pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas nepieciešami, lai izpildītu šo direktīvu ne vēlāk kā 24 mēnešus no tās publicēšanas ([1]). Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

17. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 1989. gada 4. jūnijā

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

P. SOLBES

([1]) Šī direktīva paziņota dalībvalstīm 1995. gada 20. jūnijā.